

Gruppi ta' Ħidma għall- Pjattaforma tat- Tranzizzjoni Ġusta

Azzjoni 1: Gwida dwar Skambju tal-
Għarfien

Novembru 2023

*Regional and
Urban Policy*

Azzjoni 1: Żviluppa riżorsi biex ittejjeb l-iskambju tal-għarfien u trawwem l-iskambju tal-għarfien u l-lezzjonijiet li tkun tgħallimt dwar tranżizzjoni ġusta

Mexxejja tal-azzjoni: *Socjetà Valea Jiului, Assoċjazzjoni Ewropea għall-Aġenziji għall-Iżvilupp (EURADA)*

Kontributori tal-Azzjoni: *Is-Segretarjat tal-Kummissjoni tal-Faħam fl-Università Kattolika ta' Eszterházy Károly, l-Università ta' Trakia*

Kategorija: *Orizzontali*

Il-Gruppi ta' Ħidma (WGs) tal-Pjattaforma tat-Tranżizzjoni Ġusta (JTP), stabbilita f'Novembru 2021, iġibu flimkien il-partijiet ikkonċernati kollha minn madwar l-Ewropa li għandhom tħassib komuni għan-nies u postijiet affettwati mit-tranżizzjoni għal ekonomija newtrali għal-klima. Il-WG għall-**Azzar, Siment u Kimika** kull wieħed għandhom fokus fuq settur speċifiku intensiv għal karbonju li jkollu impatt qawwi bit-tranżizzjoni, waqt li r-raba' Grupp ta' Ħidma jiffoka fuq l-**Istrateġija Orizzontali tal-Partijiet Ikkonċernati**.

Wara li ffinalizzaw id-[Dokumenti ta' Orjentazzjoni](#), li jiddeskrivu l-oqsma tal-fokus u l-objettivi tal-WG tagħhom, il-membri tal-WG żviluppaw [Pjan komuni ta' Implimentazzjoni](#), li jstabbilixxi s-17-il azzjoni tagħhom. Dan il-pjan kien iffinalizzat u ppublikat f'April 2023. Tul il-bqija tas-sena, il-mexxejja tal-Azzjoni, flimkien ma' membri tal-WG oħra li kienu qed jikkontribwixxu għall-Azzjoni, kienu qed jimplementaw l-Azzjoni rispettiva tagħhom.

Dan id-dokument jippreżenta l-output finali ta' Azzjoni 1.

Ċaħda ta' responsabbiltà:

L-informazzjoni u l-opinjoni jiet li hemm fid-dokument attwali huma dawk tal-membri tal-Gruppi ta' Ħidma tal-Pjattaforma tat-Tranżizzjoni Ġusta fuq l-Azzar, is-Siment, l-Kimika u l-Istrateġija Orizzontali tal-Partijiet Ikkonċernati u ma jirriflettux l-opinjoni uffiċjali tal-Kummissjoni Ewropea. Il-Kummissjoni ma tagħtix garanzija għall-preċiżjoni tal-informazzjoni li hemm fih. La l-Kummissjoni Ewropea u lanqas kwalunkwe persuna li tagħxi f'isem il-Kummissjoni ma tista' tinzamm responsabbli għall-kontenut u għall-użu li jista' jsir mill-informazzjoni li hemm fih. Użu mill-ġdid hu awtorizzat diment li s-sors hu rikonoxxut u t-tifsira oriġinali jew il-messaġġ tad-dokument mhuwiex mgħawweġ. Il-Kummissjoni Ewropea mhux ser tkun responsabbli għal kwalunkwe konsegwenza li tirriżulta mill-użu mill-ġdid. Il-politika tal-użu mill-ġdid tad-dokumenti tal-Kummissjoni Ewropea hija implimentata abbażi tad-Deciżjoni tal-Kummissjoni 2011/833/UE tat-12 ta' Diċembru 2011 dwar l-użu mill-ġdid ta' dokumenti tal-Kummissjoni (ĠU L 330, 14.12.2011, p. 39).

Introduzzjoni

Sfidi indirizzati minn Azzjoni 1

Wieħed mill-akbar ostakoli għall-proċess tat-tranzizzjoni ġusta hu nuqqas ta' informazzjoni dwar il-proċess tat-tranzizzjoni ġusta stess u kif taċċessa l-appoġġ disponibbli.¹ Dan hu veru sew għar-reġjuni li jindirizzaw l-isfidi tagħhom f'izolazzjoni, anki jekk jiffaċċjaw sfidi simili bħal reġjuni oħra, kif ukoll l-atturi prinċipali li huma esklużi mill-proċess ta' tranzizzjoni. Attivitajiet ta' skambju ta' għarfien jistgħu jgħinu jegħlbu barrieri għall-informazzjoni. Ir-reġjuni jistgħu jitgħallmu u jkunu ispirati b'inizjattivi u soluzzjonijiet ta' suċċess - jew li ma rnexxewx - għall-isfidi ta' tranzizzjoni ġusta f'reġjuni oħra, joħolqu sinerġiji għal benefiċċju reċiproku u jwassalu għall-iżvilupp ta' soluzzjonijiet ġodda u fil-mira. Biex tranzizzjoni ġusta tirnexxi, hu wkoll kruċjali li tifhem min huma l-atturi li jkunu qed jaħdmu fuq il-Mekkaniżmu ta' Tranzizzjoni Ġusta u Pjannijiet Territorjali għal Tranzizzjoni Ġusta (TJTPs) sabiex isiru konxji minn xulxin u jikkonnettjawhom, u potenzjalment jidentifikaw l-atturi ewlenin li jkun għadhom mhux involuti fil-proċess.

Objettivi ta' Azzjoni 1

Dan id-dokument hu maħsub bħala **gwida komprensiva** biex jgħin itejjeb l-iskambju tal-għarfien u l-apprendiment fil-qasam ta' tranzizzjoni ġusta, u b'hekk jgħaqqad atturi li jkunu qed jaħdmu fuq din il-kwistjoni u jippromwovi opportunitajiet għal skambju ta' għarfien.

Tweġibiet għal tliet mistoqsijiet bażiċi:

- Kif jista' jsir l-iskambju tal-għarfien?
- Ma' min jista' jsir l-iskambju tal-għarfien?
- Kif tiffinanzja l-iskambju tal-għarfien?

Il-gwida hi strutturata b'mod orjentat lejn il-bżonnijiet, tinzamm konċiża kemm jista' jkun u fejn possibbli, tibni fuq u tgħaqqad ma' għodda eżistenti, minħabba li sorsi tajba ta' informazzjoni huma diġà disponibbli. Barra minn dan, l-aħjar prattiċi jipprovdu intuiwizzjonijiet eżemplari.

Ċentru ta' għarfien ċentrali u aġġornat kontinwament dwar il-proċess ta' tranzizzjoni ġusta hu r-[Repożitorju tal-Pjattaforma tat Tranzizzjoni Ġusta](#) Dan jinkludi approċċi u proġetti ta' politika li jistgħu jservu bħala l-aħjar prattiċi u sors ta' ispirazzjoni fit-tfittxija tiegħek għall-għarfien u l-informazzjoni.

Il-gwida hi r-riżultat tax-xoġhol tal-WG Orizzontali tal-[JTP](#)tal-Kummissjoni Ewropea. Billi jgħibu flimkien partijiet ikkonċernati mill-Ewropa kollha, il-WGs tal-JTP jipprovdu forum għal skambju strateġiku dwar sfidi kondiviżi minn partijiet ikkonċernati involuti fil-proċess ta' tranzizzjoni f'reġjuni intensivi fl-użu tal-karbonju. Il-WG Orizzontali b'mod partikolari, jindirizza kwistjonijiet komuni, intertematiċi fir-reġjuni l-aktar affettwati, bħal **linji gwida għas-sorveljanza u l-implimentazzjoni ta' proġetti tat-tranzizzjoni ġusta, sett ta'**

¹Stħarriġ reċenti ta' partijiet ikkonċernati fit-tranzizzjoni ġusta magħmula bħala parti mill-attivitajiet tal-Grupp ta' Hídma Orizzontali sab li n-"nuqqas ta' informazzjoni dwar proċessi ta' tranzizzjoni ġusta" u "nuqqas ta' informazzjoni dwar kif taċċessa l-appoġġ disponibbli" kienu tnejn mit-tliet-ostakli magħguri meta jiġu żviluppanti jew sottomessi proġetti tat-tranzizzjoni ġusta.

ghodda għall-komunikazzjoni dwar it-tranżizzjoni ġusta, u dan ir-riżorsa ssaħħa **l-iskambju ta' għarfien**, fost affarijiet oħra.

Partijiet ikkonċernati fil-mira b'Azzjoni 1

Dan id-dokument hu mfassal għal atturi rilevanti f'reġjuni tal-Fond tat-Tranżizzjoni Ġusta (JTF), inklużi gvernijiet u awtoritajiet pubbliċi, negozji u l-industrija, l-akkademja u ċentri tar-riċerka, is-soċjetà ċivili u NGOs u oħrajn.

Kif tkun implimentata din l-Azzjoni

Ix-xogħol għall-produzzjoni ta' din l-Azzjoni inbeda minn membri tal-grupp tal-Azzjoni li wettqu riċerka estensiva dwar inizjattivi, approċċi u l-aħjar prattiki eżistenti li kienu rilevanti għall-iskambju tal-għarfien. Wara din ir-riċerka, l-abbozz ta' materjal kien kondiviż ma' membri oħra tal-WG biex jibnu fuq l-għarfien u esperjenzi ta' firxa usa' ta' partijiet ikkonċernati, biex jiżguraw li l-eżitu tal-Azzjoni finali jkun kemm jista' jkun azzjonabbli u prattiku.

Gwida dwar skambju tal-għarfien

Kif tiskambja l-għarfien - l-ewwel passi

Qabel tibda u tippjana skambju ta' għarfien, l-ewwel trid tkun ċar dwar dak li eżatt trid u x'għandek bżonn biex tiksibu. Għal dan il-għan, hemm bżonn tagħmel analiżi preliminarja.

1. Analizi tal-ħtiġijiet

Bħala l-ewwel pass, ipprova aħseb dwar x'inhuma eżattament il-ħtiġijiet tiegħek u xi sfidi qed tiffaċċja. Jekk int ċar dwar dan, aħjar tfittex sħab għal skambju tal-għarfien u żżid il-possibilitajiet ta' suċċess. Reġjuni u atturi oħra forsi ffaċċjaw sfidi simili fil-passat u hemm ħafna x'titgħallem mill-approċċi tagħhom biex indirizzawhom. Xi gruppi oħra ta' partijiet ikkonċernati forsi jkunu qed jippruvaw ifittxu soluzzjoni għal xi kwistjoni simili, u jekk tiskambja magħhom, tista' tispira ideat ġodda u tipprovdi gwida dwar kif timxi 'l quddiem.

2. Riċerka fuq il-kundizzjonijiet ta' qafas

Hu wkoll essenzjali li tirriċerka l-qafas tal-proċess ta' tranżizzjoni ġusta fir-reġjun tiegħelk sabiex tkun ċar dwar il-possibbiltà/fattibbiltà ta' ċerti azzjonijiet u n-nies li jridu jkunu involuti. Dawn l-oqfsa jinkludu l-bażi legali fil-forma tal-[Pjanijiet tat-Tranżizzjoni Ġusta Territorjali \(TJTJs\)](#), u strateġiji u pjanijiet ta' azzjoni oħra fil-livell reġjonali/lokali, u inizjattivi u azzjonijiet li jkunu ttieħdu qabel jew li jkunu għaddejjin. Għarfien tajjeb tat-TJTP huwa wkoll importanti biex nifhmu liema azzjonijiet huma eliġibbli għal finanzjament, inklużi attivitajiet fir-rigward tal-iskambju ta' għarfien. Rieżami magħmul tajjeb tat-TJTP tar-reġjun tiegħek, l-istatus kurrenti ta' implimentazzjoni, il-qafas ta' sorveljanza u l-atturi involuti ser ikun kritiku għas-suċċess tal-iskambju(i) tiegħek tal-għarfien.

3. Immappjar tal-partijiet ikkonċernati u ġbir ta' informazzjoni

Fl-aħħarnett, immappjar ta' partijiet ikkonċernati rilevanti fir-reġjun tiegħek - kemm dawk li huma involuti fil-proċess tat-tranżizzjoni ġusta kif ukoll dawk li mhumiex bħalissa imma li suppost huma - kif ukoll sorsi eżistenti ta' informazzjoni ser ikun ta' benefiċċju kbir għas-suċċess tal-iskambju tal-għarfien tiegħek u, b'mod aktar ġenerali, biex tegħleb l-isfidi u l-ostakli identifikati. Punt tajjeb tat-tluq għal immappjar tal-partijiet ikkonċernati hi l-Bażi tad-Data ta' Atturi f'reġjunijiet JTF żviluppata mill-WG tal-JTP. F'termini ta' sorsi ta' informazzjoni, ħafna dokumenti ta' appoġġ jistgħu jinstabu fil-livell Ewropew, b'mod partikolari dwar il-[JTP](#). Materjal informattiv addizzjonali jista' jkun disponibbli fil-livell nazzjonali u/jew reġjonali. Hawn, l-awtorità ta' ġestjoni responsabbli għat-tranżizzjoni ġusta fir-reġjun tiegħek għandha tkun l-ewwel punt ta' kuntatt tiegħek.

Tipologija ta' skambji ta' għarfien u l-aħjar prattiċi

Din is-sezzjoni tipprovdi farsa ġenerali qasira lejn it-tipi differenti ta' skambji ta' għarfien u tippreżenta sorsi ta' informazzjoni ta' valur dwar assistenża teknika disponibbli u l-aħjar prattiċi.

1. Identifikazzjoni tat-tip ideali ta' skambju - mill-aspett prattiku

Hemm bosta tipi ta' skambji u, b'mod ġenerali, il-bżonnijiet għandhom jiddeterminaw il-format ottimali, imma hemm xi aspetti li huma ta' min wieħed jikkunsidra f'dan il-kapitolu, mhuwiex l-għan li ssir klassifikazzjoni teoretika imma li tiffoka fuq il-vantaġġi u l-iżvantaġġi tal-formati differenti. Bażikament, tista' tiddistingwi żewġ tipi ta' skambji: formati online u personalment (Tabella 1).

Tabella 1 Vantaġġi u iżvantaġġi ta' tipi differenti ta' skambji

	ONLINE	PERSONALMENT
Vantaġġi	<ul style="list-style-type: none"> • Relativament faċli biex issib ħin biex torganizza f'konformità mal-kalendarji tal-parteċipanti • Mod effettiv fejn jidhol ħin biex tagħmel kuntatt • Format li juża inqas riżorsi umani • Ftit li xejn spejjeż 	<ul style="list-style-type: none"> • X'aktarx jipprovdi informazzjoni intuittiva aktar profonda fl-isfidi u l-bżonnijiet ta' reġjun partikolari • Iktar faċli biex tifhem l-ambjent ta' xogħol ta' attur partikolari • Potenzjal akbar għal kooperazzjoni addizzjonali
Iżvantaġġi	<ul style="list-style-type: none"> • Pjuttost impersonali • Inqas potenzjal għal kooperazzjoni ulterjuri • Iktar diffiċli biex tifhem l-ambjent tax-xogħol ta' attur partikolari • Jipprovdi inqas informazzjoni intuittiva dwar l-isfidi 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktar diffiċli li ssib data li tkun ottimali għal kulhadd • Ir-reġjun ospitanti jkollu bżonn aktar ħin għal preparazzjonijiet • Possibilmint jinvolvi spejjeż sew għal reġjuni li jospitaw kif ukoll għal dawk għaž-żjarat. • Format ta' riżorsi umani intensivi

In-numru ta' parteċipanti potenzjali hu aspett ieħor li jista' jinfluwenza l-format ideali ta' skambju. Jekk is-sugġett ikun deskritt tajjeb, **laqgħat online iffukati, bilaterali** jistgħu jipprovdu qafas ta' diskussjoni effettiva. **Job shadowing** hi opportunità speċjali għal persuna biex tqatta' aktar ħin f'organizzazzjoni oħra u tikseb għarfien aktar profond. Hu mod effiċjenti u intensiv ta' tagħlim, imma għandu bżonn ħafna ħin sew mill-viżitatur kif ukoll mill-ospitant. Jekk trid aktar nies li jieħdu sehem b'firxa wiesgħa ta' għarfien espert, ta' min wieħed jorganizza **żjara ta' grupp**. Is-sugġetti tal-iskambju għandhom jiddeterminaw il-kompożizzjoni ottimali tad-delegazzjoni, għalkemm in-numru ottimali jista' jkun problema. Ta' min wieħed jimmira għal grupp żgħir li jista' jkopri l-ħiliet u l-għarfien espert rilevanti biex tevita modi mhux effettivi ta' ħidma.

2. Eżempju ta' skambji bejn l-akkademja u l-industrija

Għalkemm il-fokus ta' din l-azzjoni hu l-iskambji bejn reġuni tal-faħam, hu importanti ninnutaw tipi oħra ta' skambji, bħal bejn l-akkademja u l-industrija. Tranżizzjoni teħtieġ

firxa wiesgħa ta' għarfien espert u kompetenzi, u l-akkademja u l-industrija għandhom rwol importanti fl-implimentazzjoni b'suċċess tat-tranzizzjoni, prinċipalment minħabba l-potenzjal tal-innovazzjoni abbażi tal-kooperazzjoni bejn iż-żewġ setturi u s-sinerġiji possibbli.

Fir-rigward tal-prijoritajiet strateġiċi, il-prinċipji ewlenin li ġejjin huma identifikati abbażi ta' liema sħubija bejn l-akkademja u l-industrija għandha tkun operazzjonalizzata:

- fokus fuq l-opportunitajiet u l-vantaġġi kompetittivi tar-reġjuni waqt li jkunu konsistenti mal-prijoritajiet nazzjonali;
- orjetazzjoni tas-suq ta' attivitajiet ta' riċerka abbażi ta' interessi u problemi relatati man-negozju u kooperazzjoni ma' rappreżentanti tas-setturi tan-negozju;
- sħubija multisettorali organizzata abbażi tal-prinċipji ta' sinċerità u inkluzività;
- integrazzjoni olistika fil-katina tal-valuri;
- stabbiliment ta' networks internazzjonali b'esperjenzi identici u kumplimentari u attivitajiet relatati mal-interess fix-xjenza u fin-negozju.

Dan iwassal għat-twaqqif ta' sistema unika għal:

- ħolqien ta' kultura għall-użu tar-riżultati tal-attivitajiet ta' riċerka;
- alinjament ta' attivitajiet ta' riċerka mal-industrija u s-soċjetà;
- promozzjoni ta' trasferiment ta' teknoloġiji formali (permezz ta' ftehimiet ta' liċenzjar u kooperazzjoni).

Disinn:

Identifikazzjoni u involviment ta' firxa wiesgħa ta' partijiet ikkonċernati fil-proġett, inkluż il-gvern, is-settur privat, is-soċjetà ċivili, organizzazzjonijiet settorjali rappreżentattivi.

Ħolqien ta' programm ta' sħubija li jinkludi għanjiet u interessi magħquda, kompiti strutturati u riżultati mistennija.

Struttura ċara u relazzjonijiet bejn l-organizzazzjonijiet involuti.

Applikazzjoni

Ħolqien ta' programm strateġiku b'objettivi, attivitajiet u kompiti speċifiċi, kif ukoll indikaturi maħsuba biex jevalwaw l-implimentazzjoni u jkejlu l-progress realizat fl-implimentazzjoni tiegħu.

Ħolqien ta' pjan ta' azzjoni b'mudelli speċifiċi ta' kooperazzjoni, inklużi problemi relatati mar-riċerka, pubblikazzjonijiet kongunti.

Žgurar tat-trasferiment u l-promozzjoni tal-progress u r-riżultati realizzati fil-livelli nazzjonali u internazzjonali.

Adattament u evalwazzjoni

Kejl u istituzzjonalizzazzjoni ta' mudelli ppruvati, adattament tar-riżultati u żvilupp tal-innovazzjonijiet.

Evalwazzjoni u adattament ta' strateġija u struttura ta' sħubija, involviment ta' prijoritajiet u opportunitajiet godda, f'konformità mal-bżonnijiet u s-sinifikat definit tal-pubbliku.

Figura 1 Qafas loġiku għal kooperazzjoni bejn l-akkademja u l-industrija

3. Assistenza teknika

Firxa ta' assistenza teknika hi disponibbli fil-livell Ewropew, u inizjattivi oħra ttieħdu fil-qasam usa' tat-tranzizzjoni tal-enerpija li jistgħu' jkunu sorsi ta' valur ta' prattika tajba u bini tal-kapaċitajiet f'regjun partikolari. Isfel hawn lista ta' xi eżempji rilevanti ta' programmi ta' assistenza teknika li ilhom attivi mit-tmiem tal-2023:

- **PEDAMENT JTP**: IL-PEDAMENT JTP jappoġġja regjuni JTP eliġibbli fl-implimentazzjoni tagħhom ta' TJTPs, u jipprovdu assistenza teknika u servizzi ta' konsulenza mfassla apposta għalihom. Servizzi possibbli jinkludu: ippjannar u żvilupp ta' proġetti; bini ta' kapaċitajiet; impenn ta' u mobilizzazzjoni ta' partijiet ikkonċernati; tishiħ ta' kollaborazzjoni.
- **PEDAMENT C4T**: IL-PEDAMENT-C4T jappoġġja awtoritajiet ta' ġestjoni responsabbli għall-implimentazzjoni tal-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali (FEŽR) u l-Fond ta' Koeżjoni fi Stati Membri eliġibbli, iffukati speċifikament fuq l-Objettiv ta' Politika 2, 'investimenti għal tranzizzjoni aktar ekoloġika u b'ekonomija b'żero emissjonijiet tal-karbonju permezz tal-għoti ta' konsulenza mfassla apposta u assistenza teknika.
- **BIDU**: BIDU jipprovdi appoġġ imfassal apposta, għal perjodu qasir għal regjuni tal-faħam fuq serje wiesgħa ta' suġġetti ta' tranzizzjoni. Hu jassisti sforzi għad-dekarbonizzazzjoni tal-produzzjoni u l-użu tal-enerġija, jiddiversifika attivitajiet ekonomiċi u jipprogressa l-iżvilupp soċjali f'regjuni u komunitajiet li qed jintlaqtu ħafna mit-tranzizzjoni lil hinn minn fuwils fossili.
- **MIRA**: Il-programm tal-Assistenza Teknika għal Tranzizzjoni lejn Enerġija Ekoloġika (MIRA), li tnedja f'Novembru 2021 hu faċilità teknika li għandha l-għan li taħdem fil-qrib biex tassisti lir-regjuni tal-faħam, pit u shale bituminuż tal-UE bl-identifikazzjoni u l-preparazzjoni ta' proġetti tal-enerġija nadifa u tal-effiċjenza enerġetika. Dan ser jappoġġja wkoll investimenti sostenibbli u impjiegi lokali li jimxu lil hinn minn attivitajiet ibbażati fuq fuwils fossili. Il-faċilità hi bla ħlas għall-benefiċċjarji tagħha.
- **JASPERS**: Assistenza Kongunta ta' Appoġġ għal Proġetti fir-Regjuni Ewropej (JASPERS) hi sħubija ta' assistenza teknika bejn il-Kummissjoni Ewropea (id-Direttorat Ġenerali għall-Politika Reġjonali u Urbana), il-Bank Ewropew ta' Investiment u l-Bank Ewropew għar-Rikostruzzjoni u l-Iżvilupp. JASPERS jgħin lil bliet u regjuni biex iwasslu proġetti ta' kwalità għolja. L-esperti tagħhom jipprovdu appoġġ indipendenti u prattiku fi strateġiji, programmi u proġetti għal investimenti ffinanzjati mill-UE li jipromwovu t-tkabbir u jwittu t-triq lejn Europa aktar ekoloġika, konnessa u innovattiva. L-assistenza JASPERS hi b'xejn għal awtoritajiet lokali u promoturi lokali u hi disponibbli għall-biċċa l-kbira ta' pajjiżi tal-UE u ta' qabel l-adeżjoni.
- **ELENA**: L-Assistenza Ewropea għall-Enerġija Lokali (ELENA) tipprovdi assistenza teknika għal investimenti ta' effiċjenza enerġetika u enerġija rinovvabbli li għandhom fil-mira bini u trasport innovattiv u urban.

4. Eżempji tal-aħjar prattika

Skambju bejn il-JTPeers

[L-Iskambju bejn il-JTPeers](#) hu programm imniedi taħt il-Pjattaforma għal Tranzizzjoni Ġusta fl-2023 biex jiffaċilita skambji u kollaborazzjoni bejn regjuni JTF u partijiet ikkonċernati u professjonisti oħra b'firxa wiesgħa ta' għarfien espert, u esperjenza fuq suġġetti relatati mat-tranzizzjoni ġusta. L-għan hu biex jappoġġja r-regjuni JTF fl-implimentazzjoni tat-TJTPs tagħhom u jkopri regjuni tal-faħam kif ukoll tal-karbonju. Hemm żewġ tipi ta' skambji, dawk li jsiru bejn żewġ regjuni u dawk li jseħħu bejn regjun

u espert, iż-żewġ tipi jwasslu għal skambji dwar l-għarfien u l-aħjar prattici fejn tidhol l-implimentazzjoni tal-JTF.

F'Settembru 2023, l-ewwel grupp ta' reġjuni kien magħżul biex jipparteċipa fl-Iskambji bejn il-JTPeers. Dawn huma pprezentati fit-tabbella hawn taħt:

Tabella: 2#Harsa Ġenerali lejn ir-reġjuni JTPeers magħżula fl-2023

Reġjuni parteċipanti	Oqsma ta' fokus
Qbil bejn ir-reġjuni	
Norrbotten (SE) u l-Midlands (IE) ser jiskambjaw personalment b'appoġġ addizzjonali minn espert minn Heves (HU)	Approċċi parteċipatorji u mmexxija mill-komunità, diversifikazzjoni ekonomika ekoloġika, ħolqien ta' impjiegi, enerġija nadifa affordabbli, governanza fuq livelli differenti, bini ta' kapaċitajiet.
Maċedonja tal-Punent (EL), Velenja (SI) u Silesja ta' Isfel (PL) (personalment)	Involviment ta' partijiet ikkonċernati, żvilupp ta' proġett, diversifikazzjoni tal-ekonomija ekoloġika, kooperazzjoni transkonfinali, governanza ta' tranżizzjoni, komunitajiet tal-enerġija.
Zasavje (SI) u Silesja ta' Isfel (PL) (personalment)	Restawr/użu ġdid mill-art, disinn ta' politika, diversifikazzjoni ekonomika u ekoloġika.
Ida-Virumaa (EE) u l-Maċedonja tal-Punent (EL) (online)	Osservatorji tat-tranżizzjoni ġusta, żvilupp ta' proġett, kif tattira l-investimenti.
Qbil bejn reġjun u espert	
Gotland (SE) ser tiskambja ma' espert mill-Maċedonja tal-Punent (EL) (online)	Titjib fil-mekkanizmu tal-governanza fuq livell multiplu u kapaċità amministrattiva għall-implimentazzjoni tal-enerġija nadifa tat-TJTP.
Silesja (SE) ser tiskambja ma' espert mill-Wied Jiu (RO) (online)	Disinn ta' sistema ta' sorveljanza u ġestjoni għal osservatorju reġjonali tat-tranżizzjoni ġusta.
Moravja-Silesja (CZ) ser tiskambja ma' espert minn Silesja (PL) (online)	Żvilupp ta' pajsagġ ta' wara l-estrazzjoni.

exchangeEU

Il-programm exchangeEU ppermetta skambji sinifikattivi u tanġibbli bejn reġjuni tal-faħam madwar l-Ewropa kollha. Reġjuni parteċipanti kellhom l-opportunità biex jikkapitalizzaw fuq:

- agenda ta' skambju, imfassla skont l-interessi u l-bżonnijiet tar-reġjuni parteċipanti;
- opportunitajiet prattici għal tagħlim u riżultati tanġibbli għal azzjoni kollaborattiva;
- ħolqien ta' network dejjem ta' prattikanti.

L-ewwel ċiklu involva 19-il delegazzjoni mir-reġjuni tal-faħam fi tranżizzjoni u t-tieni ċiklu involva 23 delegazzjoni minn 18-il reġjun. L-iskambji kollha kienu dokumentati tajjeb ħafna u dan irriżulta f'bażi rikka ta' informazzjoni dwar ir-reġjuni parteċipanti. F'kull

skambju, faċilitaturi tal-UE kienu involuti fl-implimentazzjoni tal-iskambju, li għamli l-iskambji ffukati u effiċjenti, u pprovdew valur miżjud reali. Tista' taċċessa l-fuljetti kollha fuq is-sit web tal-programm biex tistudja suġġetti, l-isfidi ewlenin u r-rakkomandazzjonijiet. It-Tabella 2 tipprovdri ħarsa ġenerali lejn l-iskambji li saru.

Tabella 3L-iskambji implimentati b'suġġetti ffukati taħt exchangeEU

Reġjuni parteċipanti	Oqsma ta' fokus
L-ewwel ċiklu	
Skambju bejn Zasavje (SI), Moravja Silesja (CZ), l-Ungerija tat-Tramuntana (HU)	<ul style="list-style-type: none"> - Governanza u strateġiji ta' tranżizzjoni - Infrastruttura u sostenibbiltà tas-sit
Skambju bejn ir-Reġjun ta' Nitra ta' Fuq (SK), ir-Reġjun ta' Koeżjoni tal-Lvant (SI) il-Wied Jiu (RO)	<ul style="list-style-type: none"> - Diversifikazzjoni ekonomika u żvilupp reġjonali - Tranżizzjoni għal enerġija nadifa
Skambju bejn Małopolska (PL), Aragón (ES), Ústí (CZ)	<ul style="list-style-type: none"> - Infrastruttura u sostenibbiltà tas-sit - Nisġa soċjali u l-komunità
Skambju bejn il-Maċedonja tal-Punent (EL) Stara Zagora (BG)	<ul style="list-style-type: none"> - Governanza ta' tranżizzjoni u strateġija - Nisġa soċjali u l-komunità
Skambju bejn il-Midlands (IE) u l-Maċedonja tal-Punent(EL)	<ul style="list-style-type: none"> - Nisġa soċjali u l-komunità - Diversifikazzjoni ekonomika u żvilupp reġjonali
Skambju bejn Leipzig (DE) u Karlovy Vary (CZ)	<ul style="list-style-type: none"> - Diversifikazzjoni ekonomika u żvilupp reġjonali - Governanza ta' tranżizzjoni u strateġija
Skambju bejn Asturias (ES) u Silesja (PL)	<ul style="list-style-type: none"> - Governanza ta' tranżizzjoni u strateġija
Skambju bejn Saxony Anhalt (DE) u Ida Virumaa (EE)	<ul style="list-style-type: none"> - Diversifikazzjoni ekonomika u żvilupp reġjonali - Nisġa soċjali u l-komunità
It-tieni ċiklu	
Skambju bejn Lusatia (DE) u Zgorzelac (PL)	<ul style="list-style-type: none"> - Infrastruttura sostenibbli - Kultivazzjoni mill-ġdid ta' żoni qodma tal-estrazzjoni tal-faħam
Skambju bejn l-Ungerija tat-Tramuntana (HU) u Nitra ta' Fuq (SK) u l-Maċedonja tal-Punent(EL)	<ul style="list-style-type: none"> - Komunitajiet tal-enerġija - Taħriġ mill-ġdid u titjib tal-ħiliet ta' ħaddiema - Involvement ta' partijiet ikkonċernati
Skambju bejn l-Ungerija tat-Tramuntana (HU) u Zasavje (SI)	<ul style="list-style-type: none"> - Diversifikazzjoni ekonomika permezz tal-iżvilupp tal-infrastruttura - Implimentazzjoni ta' proġetti ta' tranżizzjoni ġusta
Skambju bejn Stara Zagora (BG) u Karlovy Vary (CZ)	<ul style="list-style-type: none"> - Diġitalizzazzjoni u Innovazzjoni - Kultivazzjoni mill-ġdid ta' reġjuni tal-estrazzjoni tal-faħam għat-turiżmu

Skambju bejn Nitra ta' Fuq (SK), Ústí (CZ) u Asturias (ES)	<ul style="list-style-type: none"> - Governanza u użu ta' fondi JTF - Ekonomija tal-idroġenu
Skambju bejn il-Maċedonja tal-Punent (EL) Moravja Silesja (CZ) u Ida Virumaa (EE)	<ul style="list-style-type: none"> - Involvement taż-żgħażaġħ fil-proċess tat-tranzizzjoni ġusta - Implimentazzjoni tal-proġett
Skambju bejn ir-Regjun Rheinisch (DE) u Wielkopolska tal-Lvant(PL)	<ul style="list-style-type: none"> - Governanza ta' tranzizzjoni - Diversifikazzjoni ekonomika b'fokus fuq kif tagħmel ir-regjun attraenti għaż-żgħażaġħ
Skambju bejn Ida-Virumaa (EE), il-Kontea Sisak Moslavina (HR) u I-Maċedonja tal-Punent (EL)	<ul style="list-style-type: none"> - Diversifikazzjoni ekonomika - Taħriġ mill-ġdid u titjib tal-ħiliet - Involvement ta' municipalitajiet
Skambju bejn ir-Regjun Savinjsko-Šaleška (SI) u Silesja (PL)	<ul style="list-style-type: none"> - Tranzizzjoni għal enerġija nadifa - Diversifikazzjoni tal-industrija u r-rivitalizzazzjoni

Kif issib sħab għal skambji ta' tagħrif

Il-kooperazzjoni għandha rwol essenzjali fl-ippjannar u l-implimentazzjoni tat-tranzizzjoni ġusta: il-Mekkanizmu ta' Tranzizzjoni Ġusta hu għodda ġdida għall-Istati Membri kollha tal-UE, għalhekk meta "naħsbu u naħdmu flimkien" inkunu nistgħu naslu għal tranzizzjoni aktar effiċjenti u ta' suċċess. Għal reġjun speċifiku, jista' jkun kruċjali li tibni sħubijiet ma' reġjuni oħra li jkunu qed jiffaċċjaw l-istess sfidi - jew tal-inqas simili. Dan il-kapitolu jipprovdi xi esperjenzi prattiċi dwar kif issib sħab għal skambju ta' tagħrif

1. Harsa generali lejn ir-reġjunijiet eliġibbli għall-JTF

Mappa ta' reġjuni tal-JTF hi disponibbli fuq is-sit web ta' [JTP](#). Ir-reġjuni jistgħu jinqasmu f'kategoriji prinċipali abbażi tas-settur ekonomiku li jiddependu fuq (Figura 2).

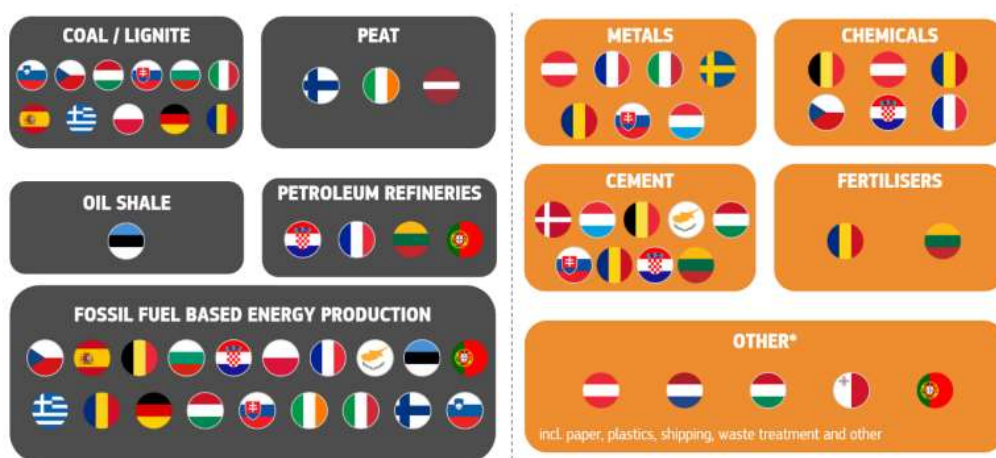

Figura 2 Tnaqqis (bil-griz) u trasformazzjoni ta' setturi (bl-oranġjo) identifikati fl-Annessi D tar-[rapporti Semestrali tal-pajjiżi Ewropej ta' Frar 2020](#)

2. Identifikazzjoni ta' reġjuni possibbli għal kooperazzjoni

L-ewwel pass kruċjali biex tibni n-network tiegħek hu li ssib ir-reġjun li hu rilevanti għalik u fejn il-kooperazzjoni tista' żżid valur għar-reġjun tiegħek u għall-organizzazzjoni tiegħek. Hemm ħafna modi kif tiġbor informazzjoni dwar ir-reġjuni u ta' min wieħed **jistudja t-TJTPs tar-reġjuni**, li huma disponibbli fuq is-sit web tal-[JTP](#). Minħabba li t-TJTPs għandhom l-istess struttura, hu relativament faċli li ssib il-partijiet rilevanti li jindirizzaw il-bżonnijiet u l-isfidi identifikati. Opzjoni oħra hi li **tesplora l-avvenimenti organizzati mill-Pjattaforma ta' Tranzizzjoni Ġusta u Inizjattiva għal Reġjuni tal-Faħam fi Tranzizzjoni**, li tinkludi konferenzi tal-JTP fejn wieħed jista' mhux biss jitgħallim dwar l-isfidi speċifiċi għar-reġjuni imma wkoll jidentifika l-atturi prinċipali fit-tranzizzjoni.

Barra minn dawn l-opportunitajiet, ta' min jenfasizza l-[programm exchangeEU](#), li hu wkoll parti mill-inizjattiva għar-Reġjuni tal-Faħam fi Tranzizzjoni u li pprova opportunità għal skambji sinifikattivi u tanġibbli bejn reġjuni tal-faħam madwar l-Ewropa. Fi tmiem il-programm, [fuljetti](#) kienu magħmula – barra minn ħafna materjal utli bħal [stejjer ta' suċċess](#) – li għandhom mhux biss il-profil tar-reġjuni u l-isfidi komuni identifikati imma wkoll ir-rakkomandazzjonijiet u l-lezzjonijiet miksuba Dawn il-fuljetti informattivi pprovdew ukoll referenzi għall-atturi u organizzazzjonijiet ewlenin f'kull reġjun tal-faħam. Barra minn dan, programm importanti li għandek tinnota hu l-Iskambju kontinwu JTPeers li qed iġib flimkien reġjuni u partijiet ikkonċernati u esperti rilevanti minn reġjuni sew tal-karbonju

kif ukoll tal-faħam biex jiskambjaw il-kapaċità u l-għarfien espert sabiex jappoġġjaw l-implimentazzjoni tat-TJTPs tagħhom. Dan il-programm tnedja fl-2023 u ser jerga' jiftaħ is-sejhiet biex reġjuni u esperti interessati japplikaw fl-2024.

L-aħjar prattici minn reġjuni differenti (mhux biss taħt il-JTP) jistgħu jinqasmu skont il-kategorija fuq is-sit web taż-[Żoni Funzjonali fl-UE](#) (proġett pilota tal-Kummissjoni Ewropea implimentat flimkien mal-Bank Dinji).

3. Sib is-sieħeb it-tajjeb

Ladarba tkun identifikajt ir-reġjun li qed jiffaċċja sfidi simili jew sibt l-aħjar prattika biex titgħallem minnha, il-pass li jmiss hu li ssib sieħeb ma' min taħdem. Din tista' tkun l-aktar parti diffiċli tal-proċess. Waqt li tesplora r-reġjun (pereżempju billi tistudja t-TJTPs jew preżentazzjonijiet/vidjows minn konferenzi tal-JTP) fil-pass li jmiss, forsi tkun sibt **xi organizzazzjonijiet u atturi** li qed jaħdmu fil-qasam ta' tranżizzjoni ġusta f'reġjun partikolari.

Biex dan il-pass ikun aktar faċli u effiċjenti, membri tal-Azzjoni 1 u s-Segretarjat tal-JTP holqu **baži ta' datafejn** tista' ssib **punti lokali ta' kuntatt** minn kważi r-reġjun kollha eliġibbli tal-JTF. Din tkopri firxa wiesgħa ta' atturi lokali u tinkludi l-ismijiet tal-organizzazzjonijiet, il-qasam ta' għarfien espert tagħhom u d-dettalji ta' kuntatt. Bl-għajjnuna tal-baži tad-data, malajr tista' tagħmel kuntatt mal-atturi fir-reġjun fil-mira.

Baži tad-data utli ħafna oħra fi ħdan il-JTP hi l-[Baži tad-Data tal-Esperti ta' JTPeers](#). Din hi baži tad-data ta' esperti li jaħdmu flimkien fuq tranżizzjoni ġusta madwar l-Ewropa. Ladarba jkunu inkluzi fil-baži tad-data, reġjuni tal-JTF u partijiet ikkonċernati interessati oħra jistgħu jistaqsu lill-esperti għal parir dwar kif timplimenta proġetti ta' tranżizzjoni ġusta.

Reġjuni li jkunu qed iffitxu shab jistgħu wkoll ikunu ispirati mill-kunċett ta' "bliet imsieħba f'gemellaġġ" jew "bliet aħwa" li għandhom tradizzjoni twila fl-Ewropa. L-idea sottostanti hi li tistabbilixxi relazzjonijiet ma' entità ġeografika (sew jekk tkun belt, municiplità jew reġjun) biex tikkopera u tiskambja fuq baži aktar regolari għall-benefiċċju taż-żewġ shab.

Konkluzjonijiet

1. Biex tibni kooperazzjoni ma' reġjuni intensivi tal-faħam/karbonju hemm bżonn kapaċità minn organizzazzjonijiet li qed ifittxu, imma jekk issib is-shab it-tajba, tista' toħloq valur miżdud u sinerġiji.
2. Hemm programmi li jistgħu jegħlbu l-lakuna potenzjali tal-kapaċità bħall-programm exchangeEU u l-JTPeers (oħrajn huma mniżżla fil-kapitoli preċedenti). Ta' min iżżomm għajnejk miftuħin għal opportunitajiet ta' kooperazzjoni.
3. Ta' min jistudja s-sit web ta' JTP, fejn tista' taċċessja r-reġjuni TJTPs: dawn jinkludu l-isfidi u l-bżonnijiet tar-reġjuni.
4. Ladarba jkollok stampa tar-reġjuni, tista' tibda ssib is-sieħeb it-tajjeb. Id-data deskritta hawn fuq tista' tagħmel dan il-pass aktar effiċjenti.
5. Hi tista' ssaħħaħ il-kooperazzjoni jekk tidentifika sfida komuni li trid tindirizza flimkien. Ir-reġjuni intensivi fil-faħam u l-karbonju huma kemxejn differenti, imma l-isfidi huma, b'mod sorprendenti, simili.
6. Matul l-iskambju - anki fil-faži tat-ftitxija ta' sieħeb - ta' min tibqa' ffukat kemm jista' jkun: suġġetti u kotba definiti tajjeb u deskritti tajjeb, miri ċari jistgħu jwasslu għal kooperazzjoni aktar effiċjenti.

Kif tiffinanzja l-iskambju tal-għarfien

Hemm bosta opportunitajiet ta' finanzjament mill-UE imma jista' jkun kompitu diffiċli ħafna biex tifhimhom. Jeżisti baħar ta' programmi u fondi allokat, kull wieħed għestjonat minn korpi Ewropej u/jew nazzjonali differenti, u allura jkollhom miri differenti u jsegwu regoli differenti. Madankollu, kif ta' spiss hu l-każ, ir-realtà hi inqas komplikata milli jidher fil-bidu.

L-opportunitajiet Ewropej kollha ta' finanzjament jiġu mill-baġit tal-UE, l-hekk imsejjaħ il-[Qafas Finanzjarju Pluriennali](#) (QFP) Dan hu baġit għat-terminu twil fuq bosta snin. Il-perjodu kurrenti tal-QFP ikopri s-snin 2021-2027. Barra mill-QFP, l-UE ħolqot strument temporanju bla preċedent li jissejjaħ [NextGenerationEU](#) bħala rispons għall-pandemija tal-COVID-19. Il-baġit tal-UE u l-istrument NextGenerationEU jinqas fi programmi u fondi differenti.

Harsa ġenerali tajba u komprensiva ħafna lejn il-programmi ta' finanzjament u fondi differenti tal-UE hi pprovduta fil-[Gwida għal Finanzjament tal-UE](#) (edizzjoni tal-2023) tas-Servizz ta' Riċerka tal-Parlament Ewropew, il-grupp ta' riflessjoni tal-Parlament Ewropew. Il-gwida taqsam il-fondi varji tal-UE skont temi ta' finanzjament, eż. "Politika Reġjonali" jew "Energija". Barra mill-programmi ta' finanzjament tal-UE, hemm forom differenti ta' finanzjament imwarba għall-provvediment ta' assistenza teknika, li tikkonnettja reġjuni u partijiet ikkonċernati oħra f'kapacitajiet differenti.

Assistenza Teknika

Hawn taħt se ssib xi eżempji ta' opportunitajiet ta' assistenza teknika disponibbli għar-reġjuni:

- **Pedament tal-JTP**

Imniedi taħt il-Pjattaforma ta' Tranzizzjoni Ġusta fl-2023, il-Pedament tal-JTP hu assistenza teknika disponibbli għal reġjuni eliġibbli tal-JTP li jieħdu appoġġ imfassal fil-forma ta' assistenza teknika u servizzi ta' konsulenza biex jgħinu fl-implimentazzjoni tat-TJTP tagħhom.

- **REGIO Peer2Peer +**

L-iskema [REGIO Peer2Peer +](#) tippermetti lil persunal ta' awtoritajiet ta' programmi u korpi oħra pubbliċi involuti fil-ġestjoni u l-implimentazzjoni tal-[FEŻR](#), il-[Fond ta' Koeżjoni](#) u l-programmi [JTF](#) jitaqgħu u jiskambjaw għarfien u prattika tajba sew fuq il-livell bilaterali kif ukoll fuq livell multilaterali.

- **JTPeers**

Il-[programm](#) jiffaċilita skambju bejn territorji JTF u partijiet ikkonċernati rilevanti oħra ta' tranzizzjoni ġusta, inklużi awtoritajiet reġjonali u pubbliċi, kif ukoll sieħba soċjoekonomiċi bħal NGOs, universitajiet, unions jew negozji. Dan jappoġġa l-qsim tal-għarfien u l-aħjar prattiki bejn esperti, territorji tal-JTF u partijiet ikkonċernati rilevanti oħra, u joffrilmu opportunità biex jitgħallmu mill-esperjenzi ta' xulxin.

Riżors utli ħafna li ħareġ mill-proġett dwar iż-[Żoni Funzjonali tal-UE](#) u li jista' jservi bħala spinta fit-tfittxija għal finanzjament hi din il-baži tad-data li hi aġġornata regolarment dwar [Sorsi ta' Finanzjament tal-UE](#). Barra minn dan, ħafna organizzazzjonijiet għandhom gwidi

miktuba dwar il-finanzjament tal-UE għal gruppi speċifiċi fil-mira li ta' min wiehed jesplorahom, bħal din il-[gwida](#) mill-Konfederazzjoni Ewropea tat-Trade Unions, li għandha fil-mira t-trade unions.

Finanzjament tal-UE

Dan id-dokument hu gwida għall-iskambju ta' għarfien fil-kuntest tal-proċess ta' tranżizzjoni ġusta, uħud biss minn dawn il-fondi huma ta' interess li għandhom jiġu esplorati ulterjorment bħala sorsi ta' finanzjament:

- **JTF**

Aċċess għall-**JTF** (volum totali ta' EUR 19.2°biljun) hu marbut mat-TJTPs żviluppati minn Stati Membri fi djalogu mal-Kummissjoni Ewropea. Madanakollu, l-amministrazzjonijiet tal-Istati Membri (fil-livelli nazzjonali, reġjonali u lokali) jagħzlu liema proġetti jridu jiffanzjaw u jieħdu responsabbiltà għall-ġestjoni ta' kuljum, l-hekk imsejjaħ "ġestjoni kondiviża". Dawk it-[territorji](#) bis li huma mistennija jkunu l-aktar affettwati b'mod negattiv mit-tranżizzjoni lejn in-newtralità tal-klima kienu eliġibbli għall-iżvilupp ta' TJTP. Il-pjanijiet identifikaw it-tipi ta' operazzjonijiet mistennija u jispeċifikaw il-mekkaniżmi ta' governanza.

Biex issir taf jekk tistax taċċessa finanzjament tal-JTF għall-iskambju tal-għarfien tiegħek, trid tivverifika t-TJTP tar-reġjun tiegħek u/jew tikkuntattja l-[awtorità ta' ġestjoni](#) responsabbli għall-implimentazzjoni tal-azzjonijiet li tistabbilixxi.

- **Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali (FEŻR)**

L-[FEŻR](#) hu fond ieħor ġestit b'responsabbiltà maqsuma. L-FEŻR għandu fil-mira r-reġjuni u l-bliet kollha tal-UE u jinvesti fl-iżvilupp soċjali u ekonomiku tagħhom. L-Istati Membri stess jiddeċiedu kemm mill-FEŻR jintuża għal kull wiehed mill-ħames żoni ta' priorità definiti mill-Kummissjoni Ewropea. Madanakollu, tal-inqas 30 % jridu jkunu allokati għat-tranżizzjoni "aktar ekoloġika, b'karbonju baxx lejn ekonomija u Ewropa ta' żero karbonju nett u reżiljenti.

L-FEŻR jappoġġja b'mod esplicitu wkoll l-"iskambju ta' esperjenza". Bħal fil-JTF, trid tagħmel kuntatt mal-[awtorità ta' ġestjoni](#) tal-FEŻR, fir-reġjun tiegħek biex issir taf eżattament kif taċċessa l-finanzjament tal-FEŻR għall-iskambju tal-għarfien tiegħek.

- **Kooperazzjoni Interreġjonali (Interreg C)**

Il-programm tal-UE li jipprova kooperazzjoni bejn reġjonijiet jissejjaħ Interreg. Interreg hu maqsum f'fili differenti skont it-tip ta' kooperazzjoni: kooperazzjoni bejn reġjuni tal-fruntiera (Interreg A), fi ħdan żoni kbar definiti ta' kooperazzjoni transkonfinali, eż. ir-Reġjun tal-Baħar Baltiku (Interreg B), jew kooperazzjoni interreġjonali (Interreg C).

Interreg C għandu fokus partikolari fuq il-promozzjoni tal-iskambji ta' esperjenza, approċċi innovattivi u l-bini ta' kapaċitajiet bejn ir-reġjuni. Dan hu, allura, il-fil prinċipali ta' Interreg li għandek tqis meta tfitteż finanzjament għal skambju ta' għarfien.

Interreg C hu maqsum ulterjorment f'erba' programmi, li tnejn minnhom huma ta' interess għall-iskop ta' dan id-dokument:

- **Interreg Ewropa** hu programm għat-tagħlim ta' politika għall-**awtoritajiet pubbliċi**. Dan jipromwovi l-iskambju tal-esperjenza u t-trasferiment tal-aħjar prattiki bejn atturi fil-livelli kollha ta' gvern. Faċli ħafna biex tissottometti idea ta' proġett għal sieħba u finanzjament permezz tas-[sit web](#) tal-programm.

- **Interact** hu programm ta' appoġġ. L-għan tiegħu hu li jiżgura l-iskambju ta' esperjenzi, informazzjoni u innovazzjonijiet sabiex jippromwovi l-aħjar prattici u jiffaċilita l-kooperazzjoni. Dan jista' jinkiseb permezz ta' avvenimenti fil-mira, pubblikazzjonijiet u għodda. Interact ma joħroġx sejhiet għal proposti hu stess imma għandu numru ta' [uffiċċji](#) biex jappoġġjaw partijiet ikkonċernati fl-implimentazzjoni ta' proġetti u inizjattivi ta' kooperazzjoni.

- **Orizzont Ewropa**

Waqt li l-fokus ta' dan id-dokument hu li jappoġġja l-iskambju ta' għarfien fir-rigward tad-demostrazzjoni u l-implimentazzjoni tat-tranzizzjoni ġusta, skambji speifiċi dwar għarfien xjentifiku u riżultati tar-riċerka jista' jkunu mhux ta' min jitlefhom. Il-programm ta' qafas tal-UE biex jappoġġja azzjonijiet ta' riċerka u innovazzjoni hu [Orizzont Ewropa](#). Farsa ġenerali ta' sejhiet miftuħa għal azzjonijiet ta' valorizzazzjoni tal-għarfien tista' ssibha [hawn](#).

- **Erasmus+**

Erasmus+ hu l-programm tal-UE fl-oqsma tal-edukazzjoni, taħriġ, żgħażaġh u sport għall-perjodu 2021-2027. L-edukazzjoni, it-taħriġ, iż-żgħażaġh u l-isport huma oqsma ewlenin li jappoġġjaw liċ-ċittadini fl-iżvilupp personali u professjonali tagħhom. Edukazzjoni u taħriġ ta' kwalità għolja u intensiva, kif ukoll tagħlim informali u formali fl-aħħar mill-aħħar jattrezzaw liż-żgħażaġh u lil-partecipanti tal-etajiet kollha bil-kwalifiki u l-ħiliet li għandhom bżonn għall-partecipazzjoni sinifikanti tagħhom fis-soċjetà demokratika fehim interkulturali u tranzizzjoni ta' suċċess fis-suq tax-xogħol.

- **Aġenda Urbana għall-UE**

L-[Aġenda Urbana għall-UE](#) hi inizjattiva innovattiva ta' governanza fuq livelli multipli dwar politika urbana, żviluppata bl-iskop ta' kooperazzjoni intergovernattiva fuq kwistjonijiet urbani. Hi tippermetti lill-ibliet, Stati Membri, networks ta' bliet, il-Kummissjoni Ewropea, istituzzjonijiet tal-UE oħra, il-korpi ta' konsulenza tal-UE, u partijiet ikkonċernati oħra biex jiġu flimkien biex jindirizzaw b'mod kongunt kwistjonijiet urġenti urbani u jwasslu riżultati konkreti għall-benefiċċju taċ-ċittadini. L-Aġenda Urbana għall-UE qed issaħħaħ ir-rwol tal-ibliet fit-tehid ta' deċiżjonijiet nazzjonali u tal-UE biex jagħqudu aħjar lill-UE mal-bżonnijiet taċ-ċittadini. Hija mekkaniżmu ta' twassil ewleni fil-livell tal-UE għall-Aġenda Urbana l-Ġdida.

